

ÜGYVÉDI ÖSSZEFOGÁS

SZAKMAI ÉRDEKVÉDELMI ÉS ÉRDEKKÉPVISELETI EGYESÜLET

7621 Pécs, Király u. 23-25.
www.ugyvediosszefogas.hu

Igazságügyi Minisztérium
Dr. Trócsányi László
miniszter úr

Budapest
Kossuth Lajos tér 2-4.
1055

Tárgy: Új ügyvédi törvény

Budapest, 2017. május 5.

Tisztelt Miniszter Úr!

Az **Ügyvédi Összefogás Egyesület** (a továbbiakban: ÜÖE) az új Ügyvédi Törvény tervezetével (a továbbiakban: Tervezet) kapcsolatos álláspontját és javaslatait tisztelettel az alábbiak szerint terjeszti Ön elé szíves megfontolásra.

Mindenekelőtt rögzíteni kívánjuk, hogy a Tervezetet több vonatkozásban is jelentős előrelépésként értékeljük egy korszerű ügyvédségi működés megteremtése érdekében. Elsősorban a mostanra már - álláspontunk szerint - elavult **összeférhetlenségi szabályok előremutató felülvizsgálatára és az ügyvédi titokra vonatkozó szabályanyag részletes és magas szakmai színvonalú kidolgozására** gondolunk.

Ugyanakkor a Tervezet számos olyan rendelkezést is tartalmaz, amelyek indokoltságáról és célszerűségéről nem vagyunk meggyőződve, azokat az ügyvédi kar tagjai szempontjából hátrányosnak, jogi szempontból aggályosnak, és további problémák forrásának tartjuk.

A továbbiakban – egy törvénytervezethez fűzött észrevétel és javaslatcsomag műfaji természetéből fakadóan – ezekre a kritikus pontokra kívánunk koncentrálni. Először a Tervezet néhány vitatható stratégiai intézkedésével kapcsolatos kritikai észrevételeinket fogalmazzuk meg, majd észrevételeink második felében az általunk kifogásolt konkrét rendelkezések közül a legjelentősebbekre térünk ki a Tervezet számozásának sorrendjében.

I.

Jogtanácsosok integrációja

Nem világos, és erre a miniszteri indokolás sem ad magyarázatot, hogy mi az a társadalmi, gazdasági vagy szakmai szükségszerűség, amely a jogtanácsosoknak az ügyvédi kamarákba való betagozódását indokolná. Másként fogalmazva, nem ismert, hogy mi az a társadalmi és szakmai progresszió, amit a jogalkotó ezen betagozódással el akar érni?

Álláspontunk szerint a Tervezet két egymástól alapvetően eltérő sajátosságokkal rendelkező szakmát kíván egybeötvözni, amelyeknek egyetlen közös eleme az, hogy mindkét fél más(ok) javára és érdekében lát el jogi képviselést, végez jogi munkát.

Míg azonban a jogtanácsosok ezt munkajogi, köztisztviselői, vagy közszolgálati jogviszonyban látják el egy alá- és fölérendeltségi viszonyba lévő munkahelyi hierarchiába betagozódva és elsődlegesen a munkáltatójuk utasítása szerint, egyetlen, vagy minimális számú „megbízó” javára eljárva, addig az ügyvédség ugyanezt egy mellérendeltségi polgári jogi jogviszonyban (ti. megbízás) teszi, általában számos ügyfele javára eljárva.

A két minőség nem összeegyeztethető és már most előrevetíthető konfliktusok sokaságának teremt melegágyat. A legtipikusabb konfliktus nyilvánvalóan az lesz, amikor a jogtanácsosból lett ügyvédnek a munkáltatói elvárásoknak és utasításoknak való megfelelés és az ügyvédekre vonatkozó jogi és etikai normák közötti ellentmondást kell majd feloldania és kényszerűen fog azzal szembesülni, hogy ez a konfliktus nem lesz feloldható. Választása leegyszerűsödhet a munkáltatói utasítás sajátos értelmezésére, esetleg megtagadására vagy az ügyvédekre vonatkozó szabályanyagok megsértésére. Előbbi esetben munkajogi, utóbbi esetben fegyelmi, esetleg büntetőjogi szankcióval kell szembesülnie. Az Ügyvédi Kamara pedig hatáskör hiányában nem is tudja megvédeni őt az esetleges munkajogi szankció alkalmazásával szemben.

Az új szabályozás ismereteink, információink szerint **nem élvezzi sem az ügyvédek, sem a jogtanácsosok megfelelő és többségi támogatását.**

A jogtanácsosok egy részének kamarai taggá válása akadályozná a jogtanácsosok esetleges jövőbeli szakmai szerveződésének lehetőségét is, mivel a jogtanácsosok szakmai érdekei legalább annyiban különböznek az ügyvédi kar szakmai érdekeitől, mint amennyi hasonlóság fedezhető fel a feladatellátás során.

A Tervezet értelmében az állami szolgálati jogviszonyban álló jogtanácsosokra is kiterjedne a kamarai fegyelmi jogkör és a kamarai képzés, holott ezen jogtanácsosokra vonatkoznak a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvényben szabályozott fegyelmi felelősségi szabályok is, miként az állami tisztviselőkről szóló 2016. évi LII. törvény 11-12.§-ai alapján kötelesek részt venni ezen jogszabály szerinti képzéseken is. Az ügyvédi törvénytervezet jelenlegi szabályozásának megvalósulása esetén az állami szolgálati jogviszonyban álló jogtanácsosok párhuzamos és egymással versengő fegyelmi felelősség és képzési kötelezettség alatt állnának.

A kamarai jogtanácsosi intézmény létrehozásának tehát álláspontunk szerint nincsen valódi indokoltsága, valós társadalmi, gazdasági és szakmai indokoltság hiányában pedig ezen integrációs törekvés mögött álláspontunk szerint a kamarai szervezet – lenticben kritika alá vont – átszervezését támogató érdekek, a kamarai tagdíjak további növelésének igénye, esetlegesen a kamarai választások során további szavazat „maximalizálási” érdekek állhatnak, amely nem szolgálhatja sem az ügyvédség, sem a jogtanácsosi társadalom érdekeit.

Az ügyvédi kamarai szervezet átalakítása

Álláspontunk szerint az a tény, hogy a még mindig XIX. századi jegyeket magán hordozó és azóta alig változó kamarai szervezeti rendszer már idejét múlt, nem képezheti vita tárgyát,

mint ahogy az sem, hogy annak alapvető átalakítása nem várthat tovább magára. A változtatás ezen a téren tehát önmagában üdvözlendő. A Tervezet által választott megoldás azonban már számos problémát generálhat, így végső soron azt a kérdést veheti fel, hogy nem játsszuk-e el egy hibás, az ügyvédség hatékony és eredményes működését nem megfelelően szolgáló megoldással azt a történelmi esélyt, amely az új törvénnyel most megnyílt az ügyvédtársadalom számára?

A szervezeti átalakítási törekvések röviden, de a lényegét megőrizve, úgy jellemezhetők, hogy a területi (megyei és fővárosi) kamarák hatásköreinek elvonásával, illetve azok áttelepítésével az országos kamarai szintre azt eredményezheti, hogy az előbbiek ténylegesen „nyilvántartó ügyvédi hivatalokká” alakulnak át, míg az utóbbi egy túlzott hatalommal rendelkező bürokratikus vízfejjé alakul át. A választott megoldást szervezet elméletileg sem tartjuk különösebben kreatívnak, illetve korszerűnek, hatékonynak meg aztán végkép nem tekinthető. Ezen megoldással az ügyvédi önkormányzás ténylegesen kiüresedik.

A Tervezet szerinti hatáskör és hatalom koncentrációval az esetleges külső hatalmi tényezők ráhatása az ügyvédség tevékenységére – a ténylegesen egy kamarai rendszer miatt - sokkal erőteljesebbé válhat és ezen veszélyt még az sem tudja ellensúlyozni, hogy a Tervezet szerint a kamara feletti felügyeleti jogosultságok de jure csökkennek. Ez a fajta szervezetépítkezés tehát az ÜÖE véleménye szerint nem szolgálja az ügyvédi önkormányzás elvének és gyakorlatának megerősítését, sokkal inkább gyengíti azt.

Álláspontunk szerint a szervezeti átalakítást a **regionalitás** mentén kell racionalizálni, amelynek gyakorlati megvalósításával egyébként maga a Tervezet is számol a fegyelmi eljárások vonatkozásában. Ha ott megoldható, akkor nyilvánvalóan a többi tényező vonatkozásában is. A regionális kamarai szervezés mentén a kamarai önkormányzatiság alapelvei is hatékonyabban beépíthetőek és biztosíthatóak a szabályozás során

A kamarai önkormányzatiság kérdése

A hatályos szabályozás hiányosságát viszi tovább a Tervezet, amikor nem kezeli, és nem rendezi a kamarai tagok bíróság előtti jogorvoslati lehetőségét a nem közvetlenül az adott személyt, hanem a kamarai közélettel vagy az ügyvédi működéssel összefüggő jogokat és kötelezettségeket érintő országos kamarai döntések vonatkozásában.

A Tervezet szerint az országos kamara az ügyvédi tevékenységet végzők országos szervezte. Vélhetően ezen az elven alapul az a joga, hogy az ügyvédi tevékenységet végzők, azaz a területi kamarák tagjainak kamarai és ügyvédi tevékenységére vonatkozó jogok és kötelezettségek vonatkozásában szabályokat alkosson. Az országos kamara döntéseivel szemben ennek ellenére csak az országos kamara tagjának, azaz a területi kamaráknak van lehetősége közvetlen jogorvoslatra. Ennélfogva előállhat az az eset, amelyre a közelmúltban konkrét példa is volt, hogy szélesebb tagsági érdeksérelmet okozó országos kamarai döntést megtámadó területi kamarai tagok keresetét a bíróság, azok perbeli legitimitációjának hiányában utasította el. Ezzel szemben a hatályos szabályozáshoz hasonlóan a Tervezet sem ad intézményes eszközt a területi kamara tagja részére ahhoz, hogy a tagság érdeksérelmére hivatkozva a **közvetett jogorvoslat** érdekében bármilyen intézkedést kezdeményezhessen.

Nem csak az országos kamarai döntések elleni bírói jogorvoslat vonatkozásában, de egyéb körben sincs biztosítva a tagoknak, sőt még a legtöbb megválasztott kamarai tisztségviselőnek

(pl. elnökségi tagoknak) az a joga, hogy egy adott kérdést kötelezően tárgyalatni tudjanak valamely hatáskörrel bíró kamarai szervvel (pl. elnökséggel, közgyűléssel).

Ugyancsak gyengíti az önkormányzatiság elvét az ezer főt meghaladó kamarák vonatkozásában, a választmányi rendszer bevezetése, különösen a fentiek és annak tükrében, hogy a hatályos törvény szerinti közvetlen joggyakorlás helyett a közvetett joggyakorlást nem az érintett területi kamarai tagság, hanem az országos kamara hatáskörébe helyezi át a Tervezet. Ez ugyanis nem hogy fokozná a tagság kamarai közéleti érdeklődését, de azt még tovább gyengíti. A magunk részéről azonban a sokak demokráciáját támogatjuk a kevesek hatalmával szemben. Az önkormányzati elven működő szervezetekben a tagok közvetlen joggyakorlása alapvető jog. A közvetett tagsági joggyakorlás rendszerének a bevezetését szükségtelennek tartjuk arra tekintettel is, hogy minden egyedi azonosítási és ellenőrzési feltétel adott ahhoz, hogy még egy hatezer fős tagság is közvetlenül gyakorolja a tisztségviselők választásával összefüggő jogait. Ehhez nem kell más, mint hogy a Tervezet 153. § (4) bekezdése ne csak a jelölés és a szavazatszámolás, hanem a szavazás, azaz a választás egészére kiterjedően adjon lehetőséget a megfelelő minőségű és minősítésű informatikai eszközök, megoldások igénybevételére (**elektronikus szavazás**).

A választási szabályok megújítását egyébként is a magyar ügyvédség megújulása egyik sarokkövének tekintjük. Egy új **Választási Kódexet** "sarkalatos törvényként" kell kezelni és prioritással történő megalkotását az új Törvénynek kötelező erővel kell előírnia az országos kamara számára. Ilyen kötelezés hiányában előfordulhat, hogy a mindenkori kamarai vezetés több választási cikluson keresztül ismét elodázza ezt a feladatot, pedig a kamarai megújulás e nélkül teljesen esélytelen.

A véleményszabadság és az önkormányzati jogok alapelvébe ütközőnek tartjuk azt, hogy a Tervezetben nevesített fegyelmi büntetésként megjelenik a **kamarai közélettől eltiltás**, anélkül, hogy bármiféle utalás történne arra, hogy a kamarai tagot milyen deliktuma alapján lehet megfosztani ettől a jogától.

A kamara tevékenysége feletti **törvényességi felügyeleti eljárás** intézménye is megújításra szorul, a jelenleginél részletesebb szabályozást igényel azzal azonban, hogy a törvényességi felügyeletet nem szűkíteni, hanem éppenséggel szélesíteni kell. Ez véleményünk szerint nem csorbítja a kamarai önkormányzatiságot, hanem az esetleges működési anomáliák minél hatékonyabb kiszűrését teszi lehetővé. A kamara köztestületként közfeladatot is ellát, így nem bújhat állandóan az önkormányzatiság álarca mögé, leplezve ezzel saját hibáit és diszfunkcionális működését, hanem fel kell vállalnia a közfeladat ellátásból eredő transzparenciát. Az ügyvédségbe és ezen keresztül a közfeladatot ellátó ügyvédi kamarák működésébe vetett közbizalom fenntartása és növelése sokkal fontosabb érdeke az ügyvédségnek, mint a kamarai működésnek az önkormányzatiság látszata mögé való elrejtése.

Nem indokolt a törvényességi felügyeleti jogkör gyakorlását az egyes szabályzatok normakontrolljára leszűkíteni, hanem adott esetben lehetővé kell tenni a kamara gazdálkodásának ellenőrzését is. Jelenleg ugyanis nincs olyan független szerv, amely az állami közfeladatot ellátó kamara gazdálkodásának szabályosságát vizsgálná. Így például elfogadhatatlannak tartjuk azt a tényt, hogy a kb. 6000 fős tagsággal bíró BÜK gazdálkodásának szabályosságát évről évre az legitimálja, hogy a szokásos éves közgyűlésen megjelenő - a tagság 2-3%-át kitevő - tagok 60-70%-a elfogadja a pénzügyi és egyéb beszámolókat.

Nem az önkormányzatiság lerombolása, vagy annak veszélyeztetése a cél, hanem a fentiekben hivatkozott közbizalom megteremtése.

Kamarai oktatási feladatok

Tisztában vagyunk vele, hogy az alább e témában leírtak nem mindegyike tartozik törvényi szabályozási szintre. Mindazonáltal a Tervezet adós marad azzal, hogy a kamara oktatási kötelezettségeiről szólva legalább annak alapelveit rögzítse. Másfelől viszont a mindenkori kamarai vezetés számára is szándékoztunk egyfajta feladatsort összeállítani e témában.

A szakmai képzési kötelezettség kapcsán továbbra is kiemelt kamarai kötelezettségnek tekintjük a **gyakorlat orientált ügyvédjelölti oktatás** megszervezését és lebonyolítását szakavatott, nem feltétlenül ügyvédhivatású, oktatók bevonásával és azok kötelező díjazásával. Az ügyvédjelölti oktatás elsődleges céljává nem a szakvizsgára való felkészítést, hanem az ügyvédi hivatás szakmai sajátosságainak elsajátítását kell tenni, különös tekintettel arra, hogy az nyilvánvalóan nem szerepel és nem is szerepelhet a kötelező egyetemi tananyagban.

Az **ügyvédek kötelező továbbképzésének** bevezetését csak az alábbi feltételek teljesülése esetén látjuk bevezethetőnek, illetve részünkről támogathatónak:

- A kötelező oktatásnak a korszerű **szakügyvédség** kialakulását és megerősödését kell szolgálnia. (A szakügyvédség kialakulását a sikeres ügyvédi karrier egyik jövőbeni sarokkövének kellene tekintenünk, ehhez képest a Tervezetben még utalás szinten sem jelenik meg.) Ennek megfelelően kerülendők az általános és közhelyes ismereteket sulykoló stúdiumok, helyettük speciális szakmai ismeretek elsajátítását lehetővé tévő tanfolyamokat kell tudni biztosítani az adott szakterületek legkiválóbb reprezentánsainak előadóként történő megnyerésével.
- Az igényfelmérést, a legmegfelelőbb szakmai témák és előadók megtalálását, és az oktatás tényleges lebonyolítását **nyilvános és átlátható akkreditációs rendszerben** kiválasztott oktatási cégekre kell bízni **piaci alapon**. A rendszernek sokszínűnek kell lennie, hogy az ügyvédek kellő szabadsággal választhassák ki a számukra leginkább megfelelő stúdiumokat.
- Az ügyvédek csak a stúdiumok látogatására, a kredit pontszámok megszerzésére kötelezhetőek, de a stúdiumok végeztével **számonkérésre (vizsgára) nem**.
- A nem megfelelő kredit pontszám, illetve a kötelező oktatáson való részvétel elmulasztása semmi esetre sem eredményezheti az ügyvéd számára aránytalan egzisztenciális létbizonytalanságot eredményező szankciót (pl. kizárást). A szankciórendszert az **erkölcsi vagy anyagi természetű marasztalásokra** (pl. figyelmeztetés, megrovás, pénzbírság) kell alapozni.
- A kredit ponthatárokat úgy kell megállapítani, hogy azok az ügyvédek számára **ne jelentsenek túlzott időbeli és anyagi megterhelést**.

- A kötelező oktatás **költségeit** legalább 50%-ban **a Kamarának kell viselnie** a tagok tagdíj befizetéseinek terhére.
- a kötelező oktatásban való részvétel alóli **mentesítési okokat taxatíve** kell megállapítani a vonatkozó szabályzatban a szubjektív egyedi döntési lehetőségek kizárásával.

A fenti alapelvekre az új törvénynek garanciális okok miatt utalnia kell azzal, hogy azok a megfelelő kamarai szerv által elfogadott szabályzatban kerülnek majd részletes kifejtésre.

II.

- 1.) A Tervezet **3. § (3) bekezdése ésszerűtlen összeférhetlenségi szabályt állít fel.** Miért kellene akadályozni pl. egy társasház közös képviselői feladatait is betöltő ügyvédet abban, hogy egyben, mint a társasház jogi képviselője is eljárjon. Miért baj az, hogy jogi képviselőként a lehető legkompetensebb szakember jár el egy perben? Vagy milyen veszélyt hordoz az magában, ha ugyanaz az ügyvéd szerkeszti meg az ingatlan adásvételi szerződést, mint aki, ingatlanközvetítő minőségében az adott ingatlant kiajánlotta ügyfelének a portfóliójából? És mi indokolja azt, hogy az ügyvédnek ugyan lehetősége lesz arra, hogy bizonyos feltételekkel végezzen bizalmi vagyonkezelést, de arra már nem lesz lehetősége, hogy magát a bizalmi vagyonkezelési szerződést megszerkessze, vagy abban közreműködjön. **Javasoljuk ezen bekezdés törlését a Tervezetből.**
- 2.) A Tervezet **8. § (4) bekezdésében** foglalt névhasználati szabályt az alábbiak szerint javasoljuk **kiegészíteni**, figyelemmel az egyre inkább terjedő nemzetközi szakmai hálózatokhoz való kapcsolódásra: „...*illetve külföldi iroda együttműködése vagy nemzetközi szakmai hálózathoz való csatlakozása esetén ... fel lehet tüntetni a ... külföldi iroda vagy a nemzetközi hálózat nevét ...*”
- 3.) A Tervezet **11. § (3) bekezdésében** foglalt „titok szabályt” javasoljuk az alábbiak szerint **módosítani**: „(3) *A bíróságok és hatóságok az eljárásuk során jogellenesen tudomásukra jutott ügyvédi titkot kötelesek figyelmen kívül hagyni, azt bizonyítékként nem mérlegelhetik, és annak hordozóját, másolat készítése és visszatartása nélkül, az érintett ügyvédnek vagy titokgazdának visszaszolgáltatni.*” A jelenlegi szövegezés logikailag sem helyes. Hatóság és bíróság ui. csak két féle módon juthat hozzá ügyvédi titkokhoz. Tipikusan úgy, hogy az érintett ügyvéd a titokgazda mentesítésével és hozzájárulásával átadja a titkot, amely ebben a pillanatban megszűnik ügyvédi titoknak lenni. Minden más eset csak törvényellenes adatszerzés útján lehetséges (adatlopás, illegális adatgyűjtés, stb). Az így megszerzett adatok törvényes eljárásban való felhasználhatóságához az ügyvédi törvény nem nyújthat segédkezet semmilyen mértékben.
- 4.) A Tervezet **17.§. (1) bekezdésében** a **helyettes ügyvéd** intézményének gyakorlati megvalósíthatóságát aggályosnak ítéljük. A tervezet az irodagondnok intézményével csak részben ad választ arra, hogy mi az eljárás akkor, ha valaki nem talál helyettest, vagy pl. ha páratlan számú kötelezett esetén ugyan mindenki választ helyettest, de valakinek nem marad olyan tag, aki még nem helyettese valakinek. Nem ad választ arra az esetre sem, hogy egymás kölcsönös helyettesei lehetnek-e az ügyvédek, illetve ha ilyen esetben mindkettő akadályoztatott, akkor miként tudja ellátni e jogintézmény a célját, illetve egyáltalán miért nem elegendő az önkéntes helyettesítés, és annak hiányában a

párhuzamosan működő irodagondnoki intézmény. **Javasoljuk az intézmény bevezetésétől eltekinteni.**

- 5.) A Tervezet 22. § (1) bekezdésének f. pontját az alábbiak szerint javasoljuk módosítani: *„f. aki az életmódja vagy magatartása miatt, a kamarai fegyelmi szabályzatban részletesen meghatározott feltételek bekövetkezte esetén, az ügyvédi tevékenység gyakorlásához szükséges közbizalomra érdemtelen”*. Az ÜÖE megalakulása óta képviseli azt az álláspontot, hogy fegyelmi büntetést nem lehet szubjektív értékítéletekre alapozva kiszabni. A javasolt módosítással kötelezni lehet a fegyelmi jogkör gyakorlóját arra, hogy a fegyelmi büntetések kiszabását objektív tényállási elemekre alapozza.
- 6.) A Tervezet 23. § (1) bekezdés c. pontjában a következő **szövegpontosítást javasoljuk**: *„c. minden más, munkavégzési kötelezettséggel járó és ellenérték fejében végzett tevékenység ...”* A javasolt pontosítással kiküszöbölhetőnek tartjuk az esetleges jövőbeni értelmezési vitákat.
- 7.) A Tervezet 26. § (2) bekezdéséből **javasoljuk törölni** az összeférhetlenségi ok bejelentési kötelezettségét. Az ügyvédségen folyamatosan növvő adminisztratív terhet ez a bejelentési kötelezettség indokolatlanul fokozná, és az esetleg előálló összeférhetlenség megszüntetését érdemben egyébként sem befolyásolná. Csak a 30 napon belüli megszüntetési kötelezettséget javasoljuk fenntartani.
- 8.) A Tervezet 28. § (6) bekezdésében megfogalmazott felelősség korlátozási szabály az ügyvédeknek a Tervezet által is fenntartott korlátlan felelősségére tekintettel indokolatlan szigorú és további anyagi kockázatokat tartalmaz. Elmondható, hogy az ügyvédek többsége, éppen a magán és családi vagyonukat is veszélyeztető korlátlan felelősség miatt, ha csak tudta, eddig is alkalmazta a szerződéses felelősség korlátozást, pl. a megbízási díj mértékében maximálva saját felelősségét. Ezt a megoldást a piac elfogadta és érzékelhető fogyasztóvédelmi kifogások sem érkeztek vele szemben. Ezért ezt a rendelkezést a felek szabad szerződéses megállapodásába való beavatkozásnak tekintjük. Ehelyett javasoljuk a következőket: *„(6) A megbízott szerződésszegésért való felelőssége teljes kizárását semmis szerződéses rendelkezésnek kell tekinteni.”* Az ügyvédi felelősségbiztosítás kérdését csak a korlátolt felelősségi struktúráknak a rendszerbe való beengedésével és az ügyvédi felelősségbiztosítási rendszer teljes körű reformjával (a minimális díj drasztikus megemelését 15 M Ft-ra nem tekintjük annak!) együtt tartjuk újraszabályozhatónak átfogó jelleggel.
- 9.) A Tervezet 30. § (3) bekezdésében megfogalmazódó korlátozás **a sikerdíj intézményének félreértésén alapszik**. A sikerdíj ui. számos megbízó számára az elképzelhető legkedvezőbb díjstruktúra, sok esetben maguk kéri az alkalmazását. Az ügyvéd számtalan esetben megbízóinak tesz szívességet és gyakorol vele gesztust figyelemmel azok anyagi helyzetére is. A sikerdíj tehát nem „valamiféle úri huncutság”, ahogy az néhány bulvár cikkben megjelenik, hanem többnyire a valós társadalmi és jövedelmi viszonyok által determinált megoldás. Ráadásul azt az imázs építő üzenetet is magában hordozza, hogy az ügyvéd kész az adott ügyet csak a saját kockázatára is elvállalni. Ezzel nem hogy rombolná, de építi az ügyvédi szakma presztízsét. Minderre tekintettel **javasoljuk a bekezdés teljes törlését**. Elfogadása esetén elsősorban nem az ügyvédek, hanem a megbízóik érdeke fog sérülni.

- 10.) A Tervezet 34.§ (2) bekezdésében nincs valódi indoka, hogy az ügyvédi meghatalmazás a megbízott elfogadó nyilatkozatát is tartalmazza, így ennek **elhagyása indokolt**. Sok évtizedes dilemma, hogy a meghatalmazásra, mint a Ptk. szerinti egyoldalú jognyilatkozatra miért kell az ügyvéd elfogadó nyilatkozata. Dogmatikailag ezt semmi nem indokolja, a gyakorlatban azonban több, jobbára logisztika gondot is felvet (pl. amikor a meghatalmazást a meghatalmazónak kellene közvetlenül megküldenie az eljáró hatóság részére).
- 11.) A Tervezet 53.§ (4) bekezdésében biztosított **kamarai betekintési jog** pusztán mérlegelési alapon (vö.: „ahhoz szükséges mértékben”) indokolatlanul tág lehetőséget biztosít az ügynyilvántartásba történő betekintésre, ezért e jogkör elhagyását, vagy szűkítését javasoljuk. Ez a rendelkezés kellő garancia nélkül lehetőséget biztosít a kamara számára, hogy az egyes ügyvédeknek akár a teljes ügyfél-listáját, az ügyfelek részére ellátott ügyek tárgyával és a megbízás időpontjával együtt megismerhesse. A jogkör az ügyvédi titkot indokolatlanul teszi megismerhetővé a kamara számára, amihez így már nem kell konkrét ügyféli feljelentés, fegyelmi eljárás stb., vagyis az ügyvédi működés esetleges szabálytalanságára utaló „alapos gyanú” sem, hanem egy szubjektív módon elrendelt általános „rutinellenőrzéssel” a teljes ügyfélnyilvántartás hozzáférhetővé válik. Az ügyvédi működés ellenőrzéséhez nyilvánvalóan nem szükséges a kamarának ilyen tág mértékű jogkört biztosítani. (pl. az iroda megszűnése esetén indokolt lehet, hogy az iktatókönyvet teljes mértékben megismerhesse az ügygondnok, de a működés során ilyenre aligha lehet szükség). Ugyancsak gondot jelenthet, ha a fentiek szerinti korlátlan kamarai ellenőrzés lefolytatására az ellenőrzött ügyvéd piaci konkurensa vagy éppen szakmai ellenlábasa kap megbízást a kamarától. Sajnos sok esetben előforduló panasz ui. kollégák részéről, hogy néhány kamarai tisztségviselő konkrét ügyben e tisztségére hivatkozással akar nyomást gyakorolni perbeli ellenfelére vagy egyébként ellenérdekű kollégájára. Indokolatlan és racionálisan meg nem magyarázható hatáskörök kialakítását semmilyen formában nem lehet támogatni.
- 12.) Végezetül a Tervezet **hatodik részében** szabályozott **fegyelmi eljárással** kapcsolatos kifogásainkra és javaslatainkra térünk ki.

A Tervezet szerinti fegyelmi eljárások továbbra is alapvető garanciális szabályokat nélkülöznek. Az ÜÖE többször és sok fórumon kifejtette már azon véleményét, hogy **egy ügyvédnek a saját kamarája által vele szemben lefolytatott fegyelmi eljárásban sem lehet kevesebb joga, mint egy szabálysértési vagy büntető eljárásban**. Ez nem csak dogmatikai értelemben megengedhetetlen, de azért is, mert egy súlyosabb fegyelmi büntetés (pl. kizárás) sokkal érzékenyebben érintheti az ügyvédet, mint egy szabálysértési határozat vagy egy enyhébb büntető ítélet. Márpedig jelenleg ez a sajnálatos helyzet, és ezt a Tervezet sem orvosolja. Megfogalmaz ugyan néhány előremutató és reményt keltő garanciális szabályt, a fegyelmi ügyszak sürgető teljes reformjával azonban nem számol.

Sokszor kifejtettük már: tisztességes és magas szakmai színvonalú fegyelmi szabályozás nem képzelhető el egy az anyagi és eljárási kérdésekre is kiterjedő átfogó országos **Fegyelmi Kódex** nélkül, amely mindenekelőtt taxatív szabályozza az ügyvédi deliktumokat (Nullum crimen sine lege), azokhoz konkrét büntetési tételeket rendel (Nulla poena sine lege) és mindezeket beágyazza egy garanciális rendelkezésekkel körbeábrázolt eljárási szabályrendszerbe. A Fegyelmi Kódex megalkotása természetesen nem állami feladat, azt az országos kamarának kell

megalkotnia. Az új törvénynek e vonatkozásban csak annyi a feladata, hogy a **Kódex megalkotását kötelezettségként írja elő a kamara számára és néhány alapvető garanciális szabályt rögzít**, amit egyébként most is igyekeznek megtenni.

További részletes kifogásaink a következők:

- a.) A Tervezet **109.§ a.) és b.) pontjai** alapján bármilyen magatartás fegyelmi vétségnek minősíthető, s elvi szinten a legenyhébb esetben is alkalmazható a **legsúlyosabb büntetés**. Ez a **legalapvetőbb büntető- és szabálysértési jogi alapelveket, és a jogbiztonság elvét is súlyosan sérti**, hiszen így bármely kamarai tag bármely cselekménye szinte bármely szankcióval sújtható. Javasoljuk ezért a 109. § a.) pontjának a módosítását a következők szerint: *„a) az ügyvédi tevékenység gyakorlása során az e tevékenység gyakorlásából eredő, jogszabályban, vagy kamarai szabályzatban meghatározott lényeges, és nem általános érvényű elvárásként megfogalmazott kötelességét szándékosan vagy súlyos gondatlanságból megszegi, ”*
- b.) Mindenképpen **tételesen kell meghatározni azon cselekmények körét, amelyek kizárással szankcionálhatók**. A kizárás, mint 3-10 évre szóló „foglalkoztatástól eltiltás” csak az ún. „főbenjáró fegyelmi bűnök” (pl. ügyvédi letéttel kapcsolatos súlyos visszaélés) esetében kerülhet alkalmazásra. A 110.§ e.) pontját javasoljuk kiegészíteni az alábbiakkal: *„Kizárás fegyelmi büntetést csak kiemelten súlyos és szándékos fegyelmi vétség elkövetése esetén lehet alkalmazni, így különösen, de nem kizárólagosan az ügyvédi letétkezelés szabályainak súlyos megsértése, továbbá szándékos, és végrehajtandó szabadságvesztéssel sújtott bűncselekmény elkövetése esetén. ”*
- c.) Rögzíteni kell a tervezetben, hogy – a bírósági működéshez hasonlóan – a fegyelmi tanácsokhoz az ügyek **nyilvánosan megismerhető és főszabály szerint véletlenszerű elven működő ügyelosztási és ügykiosztási rend** alapján kerülhetnek. A 115.§ (1) bekezdését javasoljuk kiegészíteni a következőkkel: *„Az ügyelosztási és ügykiosztási rend kialakítása során olyan módszereket kell alkalmazni, amelyek a véletlenszerűség elvén alapulnak. ”*
- d.) A **nyilvánosság elvének súlyos sérelmével jár és indokolatlan minden fegyelmi tárgyalás zárttá minősítése**. A 109.§. b.) pontja szerinti ún. ügyvédi tevékenységen kívüli magatartással elkövetett fegyelmi vétség esetében például ügyvédi titok fel sem merülhet a tárgyaláson. Ennek megfelelően javasoljuk a 130.§ módosítását az alábbiak szerint: *„A 109.§. b.) pontja szerinti ún. ügyvédi tevékenységen kívüli magatartással elkövetett fegyelmi vétség elkövetésének gyanúja miatti fegyelmi eljárás kivételével a tárgyalás nem nyilvános. A tárgyalás során felmerülő ügyvédi titok jogosultjának hozzájárulása esetén az egyébként zárt tárgyalás nyilvánosságát is biztosítani kell. ”*
- e.) Szükséges lenne továbbá annak biztosítása is, hogy **a fegyelmi határozatok rendelkező része megismerhető legyen**, és minden fegyelmi határozat azonnali és anonim publikálását is biztosítani kell. Javasoljuk a 130.§ módosítását az alábbiak szerint: *„Minden fegyelmi ügyben született – ide értve a zártan tárgyalt ügyeket is – határozat rendelkező részét nyilvánosan kell kihirdetni. Valamennyi egyedi ügyben hozott döntést a kihirdetést követő 60 napon belül a Magyar*

Ügyvédi Kamarának a kizárólag ügyvédek számára hozzáférhető oldalán anonimizált formában nyilvánosságra kell hozni”.

- f.) Az eljáró fegyelmi tanácsok Tervezet szerinti kijelölése minden garanciális alapot nélkülöz, ezért ez a szabályozás pontosítandó. Ennek érdekében a 115.§ (1) bekezdését javasoljuk kiegészíteni a következőkkel: *Az eljáró fegyelmi tanács elnökének és tagjainak kijelölése olyan véletlenszerű, átlátható és nyilvánossá tett módszertan alapján történik, amely biztosítja az eljáró tanács tagjainak elfogulatlanságát, valamint az eljárás hatékony lefolytatásához szükséges kapacitásokat, a fegyelmi bizottság tagjainak arányos munkaterhelését. A kijelölés során a közzétett módszertantól indokolt esetben el lehet térni, amit azonban az iratborítékon az ok rövid megjelölése mellett jelezni kell.”*
- g.) A kamarai elnökök pozitív utasítási jogát aggályosnak tartjuk. Álláspontunk szerint elegendő a szignalizációs lehetőség, amely alapján a fegyelmi apparátus saját jogkörben, függetlenül dönthet.
- h.) A fegyelmi határozatok felülvizsgálata iránti perekben a bírósági reformatórius jogkör kizárását súlyos garanciavesztésnek, így elfogadhatatlannak tartjuk. Javasoljuk ezért a 140.§ (4) bekezdését a következő d.) ponttal kiegészíteni. *„d.) A jogerős fegyelmi határozatot a jogszabályoknak megfelelően megváltoztatja.”*

Tisztelt Miniszter Úr!

Őszintén bízunk abban, hogy fenti észrevételeink alapján az új Ügyvédi Törvény szövege annak elfogadásáig további felülvizsgálatra és pontosításra kerül. Kívánunk ehhez Önnek és munkatársainak jó munkát és egészséget.

Tisztelettel:

Dr. Bártfai Beatrix
elnök

Másolatban kapják:

- Magyar Ügyvédi Kamara elnöke
- a területi ügyvédi kamarák elnökei